Pocztową należytość uiszczono ryczałtem.
Почтову оплату заплачено гуртом.
РІК II. ЛЬВІВ, 30. БЕРЕЗНЯ 1928. Ч. 6.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ

Орґан Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові.
ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, І. пов. Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1928: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол.; чвертьрічно 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2·50 мільрайси; в Арґентині — 3·50 пеза; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. Один прим. 35 с.

Українські Еміґранти!
Не кидайте рідної землі!

Вступайте в члени свого Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами!
Передплачуйте, читайте і поширюйте свій часопис „Український Еміґрант"!

Адреса Товариства і Редакції: Львів, Городецька 95, І. поверх.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам

Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові міститься

у ЛЬВОВІ, вул. Городецька ч. 95. І. пов.

Урядові години 8—1; 3—5.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам

Кружка Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами в Тернополі міститься

в ТЕРНОПОЛІ, вул. Міцкевича ч. 3. партер.

Урядові години 8—1; 3—5.

З нагоди еміґраційної конференції в Гавані.

За почином еміґраційної секції при Міжнародньому Бюрі Посередництва Праці Союзу Народів розпічнеться дня 31. марта ц. р. II. Міжнародня конференція товариств опіки над еміґрантами в Гавані, на острові Куба. В цій конференції візьмуть участь представники кількадесятьох держав і заступники кількасот гуманітарних еміґраційних товариств. Проґрама конференції є широка: мається обміркувати опіку і поміч еміґрантам, винайти способи навязання взаємин між краями, які висилають еміґрантів і краями, які цих еміґрантів приймають, мається підготовити пляни законопроєктів, які були би підставою еміґраційних законів в поодиноких краях.

Чи і які є вигляди на успішність конференції, і чи її пляни і проєкти знайдуть приміnення в практичному життю?

Учасники конференції з країв, які висилають еміґрантів, без сумніву, одушевлені є як найгарнішими вселюдськими почуваннями і бажаннями, щоби знести еміґраційні кордони, неохоту і недовіря в справах свобідного доступу для народів до міжнародного ринку праці і кольонізаційних теренів. Представники країв, які мали би приймити еміґрантів, будуть наводити річеві арґументи, чому не можна отворити широко воріт для свобідного припливу еміґрантів до їх країв.

Опінії обох сторін будуть між собою змагатися, і що найбільше, може прийти до компромісових формул, які нікого не вдоволять і не будуть мати приміnення в практичному життю.

Справа свобідної еміґрації є важна для перелюднених, безкольоніяльних — а тим самим безземельних, пролєтарських країв середущої Европи, а в першу чергу Італії, Польщі і Німеччини, а з азійських народів для китайців, японців і індійців. Цим народам, при замкненні можливости емі-

ґрації, грозить зубожіння, а в слід за цим занепад. Тому то публична опінія цих країв, їх гуманітарні еміґраційні товариства і уряди голосять засаду вільного міжнародного ринку праці і кольонізації.

Перед еміґрацією бороняться передовсім краї Північної Америки і брітійська імперія, а по части також краї Полудневої Америки. На боці цілком стоїть Союз Соціялістичних Радянських Республік в справах можливостей еміґрації на Сибір.

Ліберальне відношення Зєдинених Держав Америки до еміґрації належить вже до історії. Колись американці отворили гостинно ворота для гостей з цілого світу, допустили їх до громадянських прав і позволили їм свобідно розсістися в цьому найбагатшому на світі краю. Густою струєю плила до Зєдинених Держав Америки хвиля еміґрантів з цілого світу, а наслідком цеї новочасної мандрівки народів було, що Зєдинені Держави Америки, які в 1760 р. числили всего 600.000 білого населення, мають сьогодні 120 міліонів і нема там вже вільних земель від Атлянтійського до Тихого океану. Це історичне ліберальне відношення Америки до еміґрації спричинило, що й сьогодні є в Европі багато людей, які вірять, що Америка знову отвориться для свобідної еміґрації, не зважаючи на це, що американці законами і явними публичними виступами безоглядно бороняться перед допущенням нових еміґрантів до свого краю. За взірцем Зєдинених Держав Америки іде вслід Канада, а також латинські держави Полудневої Америки.

Знову британійська імперія всею своєю фінансовою і воєнною політикою боронить приступу передовсім азійським народам: китайцям і японцям до своїх мало залюднених і промислово нерозвинених кольоній на островах Тихого океану, в Новій Зеляндії, Австралії і Африці.

В виду цих реальних міжнародніх відносин, супроти опору двох наймогутніших сьогодні держав: Америки і Англії немислима є взагалі свобідна еміґрація середньо европейських і азійських народів і цього стану річей не змінить і не може змінити гаванська еміґраційна конференція. Розвязки питання свобідної еміґрації не міг перевести навіть Союз Народів. Коли минулого року Союз Народів орґанізував останню економічну конференцію, то з проґрами цеї конференції з гори викинено еміґраційні справи, подібно як також справи фінансової рівноваги світу, це є міжнародні кредитові обороти чи там справи міжнародного митного союзу.

Свобідний доступ до міжнародного ринку праці є на разі ідеалом, подібним до цих, як свобідний доступ до світових сирівців і багатств землі, як необмежений міжнародній кредит, як загальне обезоруження.

Це є питання і ідеали будучої міжнародньої політики, їх не можуть розвязати резолюції ніяких конференцій, а також гаванська еміґраційна конференція буде мати значіння тільки як гасло потреби добрих взаїмних міжнародніх відносин, на разі без ніякого примінення в практичному життю народів.

З рамени польського уряду виїхав на конференцію в Гавані, директор Еміґраційного Уряду, С. Гавронський, котрий предложить імєнем польського уряду чотири внески, а саме: 1) підставою обмежень іміґрації може бути тільки внутрішний стан ринку праці; обмеження ті одначе не повинні відноситися до члена родини робітника-еміґранта. 2) Усталення речинця, що попереджує видання за-

Арґентина.

Опис краю.

З цієї причини, що дві пятих всеї заморської еміґрації прямує в останніх двох роках до Арґентини, Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами рішило подати опис краю, як також вигляди для еміґрантів, що удаються до Арґентини.

Арґентина це країна при республиканському ладі, якої простір обіймає 2,797.113 кв. кільометрів. Положена вона в Південній Америці. Є вона сім і пів разів більша від Польщі і що до простору рівняється землям Німеччини, Франції, Італії, Еспанії і Чехословаччини разом. Населення Арґентини виносить около 10 міліонів душ, це є майже три рази менше як населення Польщі. Цей край під зовнішнім виглядом дуже ріжноманітний, бо одна його частина це переважно низина степевого вигляду а друга, вздовж чілійської границі, це величезні гори, Кордилієри. Земля там урожайна, багато є лісів, звірят, мінералів, нафти і рослин. Головним багацтвом Арґентини є всякого рода збіжжя, ярини, тютюн і цукрова троща, як також годівля худоби.

Продукується там у великій скількости пшениця, кукурудза, овес, ячмінь, льняні сімена, бавовна, риж і рід чаю „джерба", що є дуже розповсюднений в Південній Америці а найбільше його продукують в арґентинській провінції, Місіонес. Найбільше багацтво країни, це величезні ліси, котрі достарчають будівельного і паливного матеріялу. Треба також згадати про дуже важний продукт а саме про лісові рослини, котрі служать до виробу красок.

Клімат країни, з огляду на її величезний простір, є дуже ріжнородний і неоднаковий. У найбільше висунених на полудне місцевостях є дуже наглі зміни температури і є дуже зимно. Є це так звана Патаґонія. У північній частині Арґентини є дуже горячо. Тут находяться провінції: Чако, Сант Яґо дель Естеро, Формоза, Сальта Джуйнє і Місіонес. У тих провінціях паде зимою темпера-

ряджения в справі здержання або обмеження іміграції. 3) Зрівнання робітників чужинців з краєвими під оглядом умовин праці та законної охорони їх праці як і обезпечення. 4) Примінювання до робітників-чужинців законодавства цієї країни, в якій вони осіли.

В справі сегорічної еміґрації до Канади.

В останніх трьох літах по війні найважнішим краєм для української еміґрації була Канада. Це явище є цілком зрозуміле і природне, як на него дивитися з історичного погляду і реальних відносин в Канаді та у нас.

Канада є старим, історичним тереном для української еміґрації. Там живе ще з передвоєнних часів около пів міліона українців, які не пірвали ще родинних і приятельських звязків зі старим краєм. Рільничий характер Канади спричинює, що вона потребує нових кольоністів і рільних робітників, яких є знову надмір в старому краю. Своєрідний клімат Канади, де весна і жнива є дуже короткі, є причиною, що рільні робучі сили і початкуючі фармери, мусять приїхати до Канади на час сільсько-господарських робіт. Якби проґайнувалося ці речинці, то з одної сторони канадійській рільній господарці не стало би робучих сил в найпотребніщий час при засівах і жнивах, а знову не вчас приїхавші еміґранти не мали би спромоги знайти працю, зглядно розпочати власну господарку. З цих оглядів відбувалася еміґрація в означених самою природою і характером рільної господарки, речинцях. Весняні робітники мусіли бути на місці в Канаді найпізніще до кінця місяця квітня, бо при кінці квітня і в першій половині мая відбуваються найважніщі полеві роботи: орання і сійба. Тому ще в передвоєнних часах принявся звичай, що еміґранти до Канади виїздили з краю масово в другій половині місяця лютого і в марті, а приготування до виїзду полагоджували вони вже в другій половині місяця січня.

В цьому році з причини переговорів, які за довго перетягали представники канадійських залізниць, дотеперішний природний біг еміґрації припізнився.

З причини цього припізнення бажаним було би, щоби представники канадійських залізниць як найскорше заквалїфікували родини, що бажають їхати до Канади і скоро повідомляли тих еміґрантів, які одержали завізвання від свояків або приятелів з Канади.

В справі еміґрації до Бразилії.

Еміґраційний Уряд комунікує, що з причини недостачі запотребування на рільників в бразилійській провінції Ріо Ґранде де Суль не повинні їхати туди еміґранти, які не мають зі собою більшої готівки на удержання протягом довшого часу, або ті, яких не завізвали туди своякн чи роботодавці. Провінція Ріо Ґранде де Суль не потребує еміґрантів і не дає їм ніякої опіки ані помочі при підшуканню праці, або поселенню.

Просимо вирівнювати залеглу передплату. Хто не вирівняє своїх довгів, тому здержимо дальшу висилку часопису.
АДМІНІСТРАЦІЯ.

тура понизче зера, що є дуже некорисне для випасу худоби. Одначе в більшій частині країни, а саме в середущій Арґентині, клімат є поміркований. Околиці Буенос Айрес можна порівняти з кліматом південної Франції і середущої Італії або Альжиру, де найнизча температура доходить до двох степенів понизче зера. Великий вплив на кліматичні умовини мають вітри, з котрих північний віє від Бразилії і Болівії і є звичайно вістуном наглих туч. Цей вітер одначе віє досить рідко. Півпівденно-західний вітер віє частіше, переважно зі сторони Ураґваю і часто спричинює нагальні бурі. Внутрі краю віє сухий вітер і є дуже прикрий. Що до дощевих опадів, то північна і східна сторона має їх найбільше. Чим більше на південь, опади меншають, так що Патаґонія має опадів дуже мало. Пори року в Арґентині не відповідають нашим. Весна припадає на вересень, жовтень і листопад, літо на місяці грудень, січень і лютий, осінь на март, квітень і май, а зима на місяці червень, липень і серпень. Багато наших людей думає, що Арґентина це країна вічного літа, одначе в дійсности воно так не є, бо також і Арґентина має свою зиму а до найхолодніших місяців належить квітень, май, червень і липень. В тих місяцях, в середній полосі Арґентини віють холодні вітри, що є дуже гострі і спричинюють наглі зміни. Південні провінції мають зовсім нашу зиму зі снігом і ледом і тільки часами теплий морський вітер перемінює поверхню землі у воду. Рівнож гостру зиму мають гірські провінції. Зима ця спричинює деколи великі шкоди у винницях в провінції Менодозі.

Арґентина, це переважно рільничий край, причім важну частину господарства становить там годівля худоби. Промисл є слабо розвинений. Рільництво і годівля худоби є підставою добробуту Арґентини і вони головно впливають на розвиток всіх інших ділянок господарства в краю, як місцева і загранична торговля, залізничий рух і промисл. Застій в рільництві відбивається в кожній іншій галузи господарства. Рільництво і годівля худоби цвите в Арґентині на велику скалю завдяки корисним кліматичним умовам і незвичайно врожайній землі. Найважніші рільничі полоси, як

Еміґрація до Румунії.

Наслідком еміґраційної кризи, яку переживає тепер Румунія, тамошні фабрики розпочали редукцію робітників. Редукція стрінула в першій мірі чужинців, в тому числі громадян Польщі. Кількадесятьох р бітників з Польщі втратило заняття в скляних гутах. Тяжку ситуацію починають відчувати також текстильні фабрики, які дають працю ткачам із Польщі. Найдення праці під сучасну пору є дуже тяжке. Треба предбачувати, що чужинці стрінуть перепони, коли вони будуть старатися, щоби їм продовжили право побуту. Ревізія управнень на побут чужинців має місце в місяці маю кожного року.

Супроти такого стану **остерігається як умових робітників так і фізичних перед еміґрованням до Румунії для вишукання праці без контракту**, котрий гарантує їм постійну, що найменше річну працю. Хто приїде до Румунії без контракту праці, може бути певним, що праці **тепер не найде** а навіть якби йому вдалося найти заняття, **не дістане зі сторони міністерства праці дозволу на побут.**

Еміґрація з Польщі в 1927 р.

„Бюл. Ем. Уряду" подає, що в 1927 році виїхало з Польщі 147.610 еміґрантів, а саме: до Німеччини 68.779, до Франції 16.211, до Румунії 994, до Бельгії 1.036, до Зєдинених Держав Америки 9.379, до Канади 22.031, до Арґентини 0.189, до Бразилії 3.376, до Палестини 840. — Повернуло до Польщі: з Німеччини 65.469, з Франції 7.043, зі Зєдинених Держав Америки 2.205, з Арґентини 904, з Палестини 2.214 осіб.

Самоучок анґлійської мови.

Одним з дуже прикрих недомагань нашої еміґрації було це, що наші еміґранти виїздили до чужого краю, не знаючи пануючої там мови. В наслідок цього в перших часах по приїзді не могли вони з ніким порозумітися, ні з властями, ні з роботодавцями, ні окружаючою їх публикою. Через те не могли вони ні підшукати собі відповідних зарібків, ні належито виконувати приділені їм роботи, ні належито уладнати своє життя, а в очах місцевого населення уходили вони — як німаки — за упосліджену расу.

Завдяки Товариству Опіки над Українськими Еміґрантами і Еміґраційному Урядові цього року по раз перший зроблено заходи, щоби усунути цю недогоду. Товариство видало українсько анґлійський самоучок **„Учіться по анґлійськи"**, який кількасот еміґрантів до Канади купило собі і ще перед виїздом з краю мало можність виучитися кілька сот анґлійських слів і найпотрібніших зворотів.

Початок є зроблений. Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами доложить усіх зусиль, щоби кожний без виїмку український еміґрант дістав до рук українсько анґлійський самоучок. Зрозуміння ваги розпочатого Товариством діла показали деякі бюра корабельних товариств і вони звертають увагу еміґрантів на самоучок Товариства.

УКРАЇНЦІ! Вступайте в члени Товариства ОПІКИ над УКРАЇНСЬКИМИ ЕМІҐРАНТАМИ. — — — Річна вкладка виносить 6 зол.

Буенос Айрес, Санта Фе, Ентре Ріос, Кордоба і частина Пампа, це так званий шпихлір Арґентини.

В Арґентині переважає головно велика земельна посілість. Є це так звана система великих лятифундій, що дуже відємно впливає на загальний економічний розвиток країни, бо велика частина принагідної до управи землі лежить облогом неуправлена. Наслідком цього земля, котра повинна бути варстатом праці та джерелом продукції і удержання населення не сповняє свого завдання. Через це по містах скупчується велика скількість безробітних, котрі борються нераз зі скрайною нуждою.

Арґентинський уряд не спромігся досі ні на один сміливий крок в напрямі переведення рільної реформи. Рільна господарка провадиться в Арґентині переважно машинами і через це дрібна власність ледви животіє, бо не може видержати конкуренції з великими лятифундіями, тому що ручна праця малих власників є дорожча від обрібки машинами. Це є також причиною, що дрібна власність задержалася близько міст і займається головно управою ярини.

Збирання рільних плодів від збору аж до молочення включно відбувається на полі, звідки чисте збіжжя відсилається просто до порту і на кораблі. Через це нема в Арґентині господарських забудовань, як стодоли і шпихлірі і цим пояснюється, що тамошні села складаються з маленьких хаток, які губляться серед великого простору безконечно широких ланів.

Другою важною галуззю господарства є годівля худоби, котрій в Арґентині присвячується більше уваги аніж рільництву. Годівці худоби в Арґентині не щадять видатків на поліпшення годівлі і поправлення раси. Через це Арґентина осягнула дуже високий степень у загальній світовій годівлі і тому вивіз мяса з Арґентини відограє на европейському ринку, в останніх часах також на північно-американському, визначну ролю. Цією галуззю господарства займаються корінні мешканці Арґентини а участь еміґрації в тій галузі є незначна і вона відограє в ній тільки підрядну ролю, яка зводиться до цього, що велика скількість емі-

Канада.

ПРО АФІДАВІТИ.

До Канади виїзджає багато осіб на т. зв. афідавіти. Спосіб поступовання при виробленні такого афідавіту є такий: Канадійський фармер підписує у нотара т. зв. nomination, в якій він зобовязується спровадити до себе і дати удержання і заняття своїй родині, своякам, приятелям або порученим рільним робітникам чи служницям. Цю номінацію має він потвердити у місцевого секретаря муніципалу, або судді, або директора банку. Опісля пересилає він цю номінацію до управи одної з канадійських залізничих компаній, яка реєструє і затверджує ці номінації і через своїх представників в Европі повідомляє заінтересованого еміґранта, що він може виїхати до Канади.

До цього часу практикувалося, що помічниками при вироблюванні таких номінацій були корабельні товариства і їх агенти. Вони в краю збирали зголошення, тих що бажають виїхати за афідавітом до Канади і ці зголошення пересилали своїм організаціям в Канаді, які навязували в цій справі взаємини з даним фармером і поучали його, як старатися про номінацію, а опісля передавали ці номінації до потвердження канадійським залізничим компаніям. Досвід показав, що вироблені в цей спосіб номінації не завсіди були затверджені канадійськими залізними компаніями, а на підставі нового польського еміґраційного закону не вільно корабельним товариствам збирати зголошень на номінації.

Від тепер кожний еміґрант, який має в Канаді родину, свояків або приятелів мусить сам безпосередно порозумітися з ними і просити їх виробити для себе номінацію. Помічним при цьому може бути Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами.

Поміч буде полягати в тому, що, бажаючий виїхати за афідавітом до Канади, зголоситься особисто або писемно до одного з бюр товариства у Львові або Тернополі, подаючи йому свою докладну адресу, вік, стан, заняття, віроісповідання, а також докладну адресу свояка або приятеля фармера в Канаді. Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами перешле прохання еміґранта до свого братнього Товариства Опіки над Переселенцями в Канаді, яке зі своєї сторони поучить свояків чи приятелів еміґранта в Канаді, як виробляти позволення на вїзд до Канади і постарається, щоби номінація була відповідно затверджена.

БЕЗ АФІДАВІТУ ДО КАНАДИ.

Зголошене через канадійські залізничі компанії запотребування обіймає загалом в цьому році 9.701 служниць і 1.245 родин.

ДОВКОЛА СПОРУ ПРО ІМІҐРАЦІЮ.

Питання допустити чи ні іміґрацію до Канади, в якій скількости і з яких країв Европи, це тепер найактуальніше питання для канадійського уряду. На цю тему ведеться дискусія в законодатних тілах, про це пишеться багато і обширно в канадійській пресі. Подаємо тут промову д-ра Юрика, міністра публичного здоровля в саскачеванському уряді, яку він виголосив на засіданні парляменту в часі дискусії над еміґраційною проблємою.

Сказав він таке:

„Святкування канадійського увилею цього року доказало, що люде ріжного расового похо-

---

ґрантів находить заробок в різнях і фабриках консервів.

У загально слабім промислі Арґентини заслугує на увагу млинарський промисл, котрий розвивається дуже сильно в останніх роках. Найбільші млини, котрі перемелюють пшеницю на муку, находяться в Буенос Айрес, Санта Фе, Росаріо і Ріо. Другою ділянкою промислу є молочарство, котре в останніх часах також дуже розвинулося і обіймає головно ті місця, які надаються під випас худоби. Продукти цього промислу становлять вже тепер важний предмет вивозу за границю. Дальший промисл це висилка мяса і мясних перетворів. Цей промисл зосереджується в провінції Буенос Айрес, де находиться одинайцять холоділень. З українських еміґрантів багато працює в холодільнях і різнях в Беріссо Ля Плята і Санта Крус. Дальшою галуззю промислу є витвір екстракту „квебрачо" з дерева тої самої назви. Цього екстракту уживають до гарбовання шкір. З інших галузей промислу належить згадати цукровий промисл, це є виріб цукру з цукрової трощі. Бічною галуззю цукрового промислу є пивоварний і спіртовий промисл, а в провінціях Менодоза і Сан Джуан винний промисл. Розвивається також шкіряний промисл, управа тютюну і бавовни.

В Комадоро Ріва Дарія находяться копальні нафти, котрі є власністю держави. Працює в них багато українських гірників, а в Ля Плята, столиці провінції Буенос Айрес заложено в 1925 році велику рафінерію нафти.

Торговля в Арґентині як що до експорту так і імпорту поставлена дуже високо і еміґрація бере в ній живу участь. Дивним натомість є, що Арґентина досі не має власної торговельної фльоти, хоч має так велике побережжя а ціла торговельна фльота находиться в руках Анґлії, Франції, Німеччини і Італії. На особливу увагу заслугує розвиток залізничої сітки, якої загальна величина доходить до 38 тисяч кільометрів, це є майже два рази більше як в Польщі. При залізниці находить працю велике число наших робітників-еміґрантів, чи то при будові нових шляхів, чи вже при істнуючих шляхах.

дження перенялися духом цього свята зі щирістю, яка виявляє їх льояльність до цего краю. В дітей їх защепилася думка, що Канада є їх рідним краєм. Витворився новий світогляд і ми відчули, що тут в Канаді нас лучать спільні життєві інтереси. Цей світогляд і дух кооперації зближає нас в товаристві і лучить нас в канадійську націю.

Канада потребує великої іміграції. Іміграція збудувала Зєдинені Держави, а Канада дає тепер такі самі можливости економічного розвою, як Зєдинені Держави в останнім столітті.

Яких імігрантів потребує Канада? Це питання ставиться всюди і багато над ним було дискусії останніми роками. Відповідь не є така трудна.

Канада потребує таких імігрантів, які є готові піти в нерозвинений край і там виробити собі життя, остаючись на землі.

Останніми часами якась публична істерія напала деяких людей, які бачуть небезпеку для канадійського народу в тім, що 50.000 імігрантів приїзджає річно з центральної Европи. Кажуть, що до Канади впускається за багато людей неанглійської крови. Оден визначний джентельмен сказав, що Саскачеван пропаде для британських ідеалів і британської традиції, як так піде дальше. Він одначе не сказав нічого про наші канадійські ідеали.

Канада не має чого нарікати, коли вона дістає одну третину цілої британської еміграції. Так само помилкою є заявляти, що чужинці є большевицького духа, або що вони не вчаться англійської мови. Урядова статистика з 1921 року показує, що поверх 94 процент населення Саскачевану володіє англійською мовою, що є більше, ніж в Брітиш Колюмбії, яка уважається за взірцеву британську. Помимо великої іміґрації з Европи за останніх 10 літ, процент англійської раси в Канаді збільшився з 54 процент на 55 проц.

Жалко подумати, що в Канаді міліони акрів землі лежать пусткою, а в Европі неначе з тюрем виглядають люде з надією і охотою дістатися до Канади. Вони не клопочуться, якою мірою їх міряти-муть; вони не знають нічого про улюблений клич підроблених імперіялістів: одна мова, одна віра. Хібаж сама британська імперія не розвязала цю проблєму, що ріжні раси жиють в мирі і згоді?

Демократія є власністю всего людства, а не політичною програмою, яку довіряється якійсь вибраній расі.

Держава, яка пробує знищити расові прикмети людей, не може піднестися до дійсної сили і величини. Нам не треба мертвої рівнини націоціональности, але спільного переконання, братерства і того духа щирости і толєранції, який цінить і принимає всякий вартісний додаток до нашого національного життя від кожного, хто хоче його жертвувати".

Осторога.

Остерігається емігрантів, що задумують спровадити до Канади членів своеї родини або знайомих, перед складанням фальшивих даних про спроваджені особи. Одружений еміґрант, котрий прибув до Канади як кавалер, не дістане дозволу на спровадження до себе родини, крім цього його депортують за це, що намагався впровадити в блуд канадійські влади. Також не можна спроваджувати під позором, що є рільниками, особи, які не є ними, бо представники Канади в европейських портах дуже строго перестерігають, щоби спроваджувані ними були.

Америка.

ПРОЄКТИ НОВОГО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ.

В американському парляменті зголошено 28 проєктів нового іміґраційного закону, що його мають ухвалити в місяці квітні. Ці проєкти обмірковують тепер іміґраційні комісії сенату і конґресу.

Між іншим американський сенат ухвалив резолюцію нюйорського сенатора Коплєнда, поправлену пенсильвенським сенатором Рідом, яка дає деякі полекші дітям і жінкам тих еміґрантів, що вже є в Америці і вибрали перші громадянські папери. На основі тої ухвали іміґраційні власти будуть допускати до Зєдинених Держав в рамцях квоти в першу чергу жінок та дітей таких іміґрантів. Як відомо жінки і діти натуралізованих іміґрантів, що ще не стали громадянами, зможуть приїхати скорше до Зєдинених Держав, вправді не поза квотою, але в ній, лише що матимуть першенство перед всякими іншими родами іміґрантів. Між арґументами, яких внескодавці уживали на піддержання свого проєкту, був між іншими цей, що тепер іміґранти, які мають родини в Европі, висилають туди багато грошей, а коли не будуть їх там мати, то ці гроші остануть в Америці.

З ЖИТТЯ ЗАКАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Як відомо, в Америці перебуває около 500 тисяч еміґрантів із Закарпатської України. Є це майже половина цілого населення нещасної країни, що наслідком невиносимого режиму мусіла тікати з рідних верховин за море. Коли з національного боку американські закарпатці не можуть дорівняти українцям з решти українських земель, то на полі економічної та самодопомогової орґанізації вони лишили по заду решту української еміґрації. Бо коли всі такі орґанізації з Галичини нараховують лише около 70 тисяч членів, то дві орґанізації закарпатців мають около 300 тисяч. Цим єднанням і розумінням орґанізації, закарпатські українці в Америці повинні бути прикладом для решти української еміґрації.

ЗВОРОТ МАЙНА ЧУЖИНЦЯМ.

Сенат і конґрес в Зєдинених Державах Америки ухвалили закон, на основі котрого австро-угорським, німецьким, болгарським і турецьким громадянам буде звернена частина майна, що його сконфіскованого в часі війни. Ці громадяне дістануть 80

відсотків того, що їм забрано. Решта буде свого роду залогом в руках американського уряду до часу, поки згадані держави не звернуть майна, що вони його забрали в часі війни від американських громадян. Коли це станеться, тоді тим чужинцям віддадуть решту їх майна.

КІЛЬКО ВИННІ АМЕРИЦІ.

Загалом з воєнними довгами винні Америці ріжні держави, міста і приватні підприємства поза границями Америки, двайцятьпять біліонів і шістьсот міліонів долярів. З того на воєнні довги припадає одинайцять біліонів і сто міліонів долярів, які ріжні европейські держави винні американському державному скарбові а решта, чотирнайцять біліонів і пятьсот міліонів, це позички і вклади американських банків і приватних людей ріжним урядам держав, країв, міст чи звичайним публичним і приватним підприємствам. З тих приватних позичок по частям світа винні американським банкам в долярах: Европа 4.327,000,000, Канада 3,922,000,000, Полуднева Америка 2,246,500,000, Центр. Америка 2,914,600,000, Китай, Японія і Філіпіни 726,500,000, ріжні 363,400,000.

ЖІНКИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ІНДУСТРІЇ.

Працюючі жінки творять більше як пяту частину всего працюючого населення Зєдинених Держав і взагалі таких жінок працюючих і заробляючих поза хатою і поза своїми хатніми заняттями рахують тут поверх вісім з половиною міліона. З того в стейті Ню-Йорк більш як міліон, в Пенсилвенії яких 700.000, в Ілинойс коло 540.000, в Масачусетс коло пів міліона.

Приблизно два з половиною міліона того працюючого жіноцтва занята як домашня прислуга, коло двох міліонів працює у фабриках, коло півтора міліона в канцеляріях, в офісах, банках тощо, який міліон у ріжних, так званих професіях: учительки, лікарки, доглядачки хорих, акторки, співачки і таке інше.

Зорґанізуймо наперед еміґрацію.

Одною з прояв дотеперішньої нашої, незорґанізованої еміґрації є переконання нашої суспільности, що еміґрація має приносити вже негайно зиск суспільности.

Вже в хвилині, як майбутній еміґрант приготовляється до виїзду за границю, має він комусь полишити якусь „памятку" по собі. Найближчі члени родини майбутнього еміґранта, навіть як дають йому гроші на подорож, то дбають про це, щоби тих грошей було як найменше, а при цьому розчислюють, що коли еміґрант „пропаде" за границею, то оставшим членам родини лишиться його пайок маєтку, або як він буде утримувати звязки з родиною, то обовязаний є посилати гроші з чужини. Як виїзджає ціла родина на поселення за границю, то ріжні свояки і сусіди, дбають про це, щоби купити від неї як найдешевше її поле, дім, худобу, господарські знаряди і інше добро, яке майбутні еміґранти не можуть забрати зі собою в подорож. При цьому милим для оставших є всякий „подарок" від виїзджаючих.

По родині на негайний зиск з еміґранта числять ріжного роду приятелі, лихварі, які випозичають гроші на подорож, земельні спекулянти, які купують або беруть в застав землю від майбутнього еміґранта. Ці останні забезпечують свій зиск ріжного роду правними документами, контрактами, гіпотекою, векслями. Дальшими „приятелями" махбутнього еміґранта є ріжного роду покутні писарі, які „допомагають" йому при виробллюванні подорожних документів, пашпорту. За поміч мусить еміґрант також зложити якийсь „подарок„ Вкінці покутний агент, за вкидання адреси якогось перевозового товариства, робить це не дармо, але розчислює також на якусь „нагороду".

Так отже ще перед відїздом з дому, еміґрант полишає ріжним людям дари по собі і, не вийшовши ще за поріг, являється він для окружения „добродійним американським вуйком, який розділює довкруги дарунки".

Як вже еміґрант вибереться в дорогу, тоді уважається його за пана, який має при собі гроші. Ріжні готелярі, реставратори, послугуючі, кишеневі злодії дбають про це, щоби як найліпше обслужити пана еміґранта і щоби можливо найбільше лишилося при них по нім баришів.

Остаточно еміґрант заїхав до Америки. З цею хвилиною ставиться до нього ріжні побажання. Передовсім лихварі натискають, щоби він сплатив довг з процентами. Найблизча родина очікує настирливо на „дари" і грошеві посилки. До еміґранта звертається також сама суспільність по дари на ріжні цілі: церковні дзвони і хоругви, на будову читальняних домів, на ріжного роду допомоги і ратунок.

При цьому ніхто не питає, в який спосіб еміґрант заробляє і ощаджує, як він там живе і працює, чи сам має з чого жити. Ці питання не мають значіння для суспільности, бо виробилося переконання, що еміґрант з Америки має присилати гроші. А коли американський еміґрант попаде в біду і злидні, то ані на думку не впаде нікому— ні родині, ні суспільности, щоби з краю до Америки висилати йому гроші на поміч.

Тільки при „дикій" еміґрації можливий є погляд, що суспільність, що члени цієї суспільности не мають ніяких обовязків супроти еміґрантів, що на еміґраційні цілі не потреба видавати ані сотика, а противно еміґрант, як дійна корова, має зараз приносити зиски. При цьому не звертається уваги, що на виховання дійної корови треба вложити багато труду і видатків.

Дивоглядні погляди на зиски з еміґрації мусять скінчитися, коли народ поважно і ділово береться до зорганізування своєї еміґрації.

Хроніка.

Виклади проф. І. Боберського. В часі свого повороту зі старого краю до Канади, проф. І. Боберський задержався короткий час у Відні, де мав виклад про Канаду і оба Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові і Вінніпеґу. Такі самі виклади виголосив він на днях у Празі.

Експозитура Державного Уряду Посередництва Праці в Ковлі. Експозитуру отворено для полагоджування справ звязаних з еміґрацією до Канади. Бюро Експозитури знаходиться при Луцькій вулиці, а діяльність її обнимає три повіти: Ковель, Любомль і Володимир Волинський.

Ювилей найстаршого українського товариства в Америці. З кінцем лютого святкувало найстарше українське товариство в Зединених Державах, Братство Івана Хрестителя в Олифанті, 40-літній ювилей свого істнування. З цієї нагоди відбувся святочний концерт і бенкет. Концерт відбувся поважно і взяло в ньому участь велике число українських переселенців не лише місцевих але й замісцевих. Зазначується, що місто Олифант є одиноке, що має управу зложену виключно з українців.

Аргентинські переселенці рідному краєві. Як доносить одинокий український часопис в Арґентині „Українське Слово, члени товариства „Просвіта" на Док Суді розвинули широку акцію в справі допомоги потерпівшим від повені і на Рідну Школу. З браних сто долярів розділили в цей спосіб, що 75 долярів переслано на фонд потерпівших від повені а 20 на Рідну Школу. Збірка продовжується.

Безробіття на Радянській Україні. Безробіття на Радянській Україні в останніх місяцях значно збільшилося. Справа ця була предметом наради українського уряду, який рішив віднестися до всесоюзного уряду з проханням визначити на Сибірі нові кольонізаційні терени, куди можна було би вислати певну скількість безробітних.

Новочасні молебні. До тепер молився народ для спинення від зарази, голоду, огня і війни. В останньому часі заряджено в Америці молебні перед іншою язвою. А саме в останньому місяці відбулися публичні молебні по всіх церквах ріжних віроісповідань в Шікаго з благанням Всевишнього хоронити їх перед обманцями, хабарниками, злодіями і бандитами.

Неврожай в Бразилії. Спека пануюча цього літа в центральних і полудневих провінціях Бразилії, спричинила неврожай найважніщих рільних продуктів: кукурузи, фасолі, рижу, а в части бавовни і кави. Ціни цих продуктів значно в останніх часах підскочили до гори.

Сім літ прогібіції. За сім літ прогібіції в Америці наложено на нешануючих прогібіційний закон 60,000.000 долярів кари і 22.500 літ вязниці.

Безробіття в Польщі. Від 18 до 25 лютого зареєстровано 179.644 безробітних, з чого 103.269 уділено допомоги.

Курси чужих валют: Австрія: 100 шілінґів = 125.50 зол.; Чехословаччина: 100 корон = 26.41 зол.; Німеччина: 100 марок = 213.10 зол.; Анґлія: 1 фунт = 43.49 зол.; Арґентина: 100 пезів = 381.45 зол.; Зединені Держави Америки: 1 доляр = 8.90 зол.; Італія: 100 лірів = 47.18 зол.; Франція: 100 франків = 35.08 зол.; Швайцарія: 100 франків = 171.63 зол.; Румунія: 100 леїв: = 5.50 зол.; Бразилія: 100 мільрайсів = 107.40 зол.; Югославія: 100 динарів = 15.72 зол.

Видає: Т-во Опіки над Українськими Еміґрантами. — За редакцію відповідає **Генрик Рогожинський.**
З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.